

בפרשת עגלה ערופה (דברים כ"א) שהזקנים מתוודים "ידינו לא שפכו את הדם הזה" אומר רש"י וכי עלתה על הרעת שזקני בית דין שופכי דמים הם אלא לא ראינוהו ופטרנוהו בלא מזונות ובלא לוויה. ומקשים מדוע אם פטרנוהו בלי לוי' הם נקראים שופכי דמים, אמר ע"ז הסבא מקלם מרן ר' שמחה זיסל זצ"ל מפני שפטרנוהו בלי לוויה והיתה לו חלישות הרעת, בשביל זה לא היה לו כח לעמוד נגד הרוצח ואילו זקני בי"ד היו מלוים אותו, היה לו עידוד והיה לו כח לעמוד כנגד הרוצח.

ולי נראה לומר אם זקני בית דין פטרוהו בלי לוויה זהו אביזרייהו דשפיכות דמים, כי לא מתחשבים עם בן אדם, לכן האיש הגס נעשה רוצח ואילו זקני בי"ד היו מראים לאיש אהבה וידידות ומלווים אותו, אז לא הי' מגיע האיש הגס לידי רציחה, כמו שמרן הגאון ר' ישראל סלנטר זצ"ל אמר כי בית המוסר בקובנה מציל את הפרופסור בברלין **שלא ימיר** דתו. כי זה פשוט אם היהדות מתחילה מאנשים שיושבים בבית המוסר והם פרושים מכל הבלי העולם הזה, רק עוסקים בעבודת ד' ואח"כ מתחילה היהדות לרדת מדרגה לדרגה עד כשמגיע לפרופסור נשאר גם בשבילו קצת יהדות, שלא ממיר את דתו. אבל אם יהדות מתחילה מאנשים פשוטים אעפ"י ששומרים תורה ומצוות, אבל כיון שמתחילה לרדת דרגות כשמגיע לפרופסור לא נשארת בשבילו כבר יהדות והוא ממיר דתו. כך אם זקני בית דין עומדים במדרגה גבוהה באהבת הבריות ולא נותנים לאדם ללכת בלי לוי', נשארת קצת אהבה אצל האיש הגס, שלא יהיה רוצח פשוט, אבל אם זקני בית דין אין להם אהבת הבריות כראוי, אז כשמגיע לאיש גס לא נשאר אצלו כלום מאהבת הבריות והוא רוצח, לכן צריכים בי"ד להתודות שהם לא אשמים ברציחה.

וכן עכשיו כשרואים מה נהיה מהדור הצעיר, שרוצים לעקור ולשרש את כל התורה בין אדם למקום ובין אדם לחבירו, גניבה וגזילה ורציחה ולהתערב בין הגוים למחוק את שם ישראל, אל נחשוב שאנחנו החרדים איננו אשמים בזה, כי אילו אנחנו היינו עומדים במדרגה גבוהה באהבת ד' ובאהבת הבריות, זה היה משפיע על החפשים לכל הפחות שיתנו לחיות לחרדים ולא ירצו לעקור את כל התורה ולא היתה גיכרת עליהם כ"כ השנאה ליהודי התורתי עד שיהיה יותר קל עליהם לדרוס איש שומר תורה מלדרוס כלב. כמו ששמעתי בשם הגר"א מוילנא זצוק"ל זכותו יגן עלינו, דוד המלך אומר תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי, ומקשה מדוע הוא מתחיל בלשון שנאה וגומר בלשון אויב. ואמר, כי אויב הוא יותר משונא, כמו שכתוב **אמר אויב ארדוף וכו'** שרוצה לעקור ולשרש, אבל שונא אינו רוצה לעקור ולשרש. אומר דוד המלך תכלית שנאה שנאתים – אני להם רק במדרגה שונא, והם לי לאויבים היו לי. ואילו אנחנו היינו עומדים במדרגה גבוהה בבין אדם למקום ובין אדם לחברו היה משפיע זה גם על החילוניים, לכן אם רואים בזמננו שהחילונים כ"כ ירדו פלאים הפכו ממש לחיות טורפות שנאבד מהם